

dant Arbejde maa være, naar der skal være Enhed og Sammenhold, oprindelig udarbejdet af en enkelt Mand, som vedblivende med stor Nidkærhed og Omhu har fulgt Sagen paa dens forskjellige Trin; men det har derefter været Gjenstand for en saa flersidig Prøvelse, at der igjennem disse forskellige Overvejelser vel tør siges at være fremkommet den Sikkerhed, som der overhovedet, naar Forberedelsen skal føres til en Afslutning, har kunnet opnaas, for at ikke Ensidighed, og ikke mindst for at ikke theoretisk Ensidighed, ved den forberedende Behandling skal gjøre sig gjældende. Sagen har jo ikke blot været overvejet i Kommissionen, men der har derhos været givet Mænd udenfor samme, der leve i de forskellige Livsstillinger, Leilighed til at udtale sig over Sagen, og det paa et meget tidligt Trin af Sagens Behandling, navnlig forinden nogen Afstemning havde fundet Sted i Kommissionen. Efter at nemlig det oprindelige Udkast i Almindelighed havde været gennemdrøftet i Kommissionen, har et af Forfatteren gennemset Udkast med udførlige Motiver været tilstillet saadanne Mænd, som kunde antages at have nogen Interesse for Sagen, saa at de have havt Leilighed til at udtale sig over Udkastet. Efter den hos os herskende Etik og Brug vil en Minister ikke let anse sig berettiget til at fordrø Betænkning af Domstolene eller andre Myndigheder over et saadant omfattende Lovarbejde. Dette er en Fremgangsmaade, der andetsteds følges; undertiden er dens Sagttagelse endog nødvendig, saaledes f. Ex. efter den svenske Grundlov, der anviser den svenske Høstetret en vis bestemt Myndighed til at yttre sig over saadanne Lovarbejder. Hos os er det nu ikke Etik og Brug; det stemmer ikke med den vedtagne Praxis at stille saadanne Fordringer, som ikke heller let vilde kunne gennemføres i en rimelig Tid. Men, som sagt, de enkelte Mænd i de overordnede Retter, der have ønsket at udtale sig over Sagen, har der været givet fuld Leilighed dertil, ligesom Udkastet ogsaa har været tilstillet et Antal Sagførere, hvoraf nogle ere Medlemmer af dette Thing, men som ikke have været Medlemmer af Kommissionen. Jeg nævner dette for at vise, at der ikke har været savnet Leilighed for

Mænd i rent praktiske Stillinger til i betimelig Tid at yttre sig over Sagen, forinden der havde fundet nogensomhelst Afstemning Sted i Kommissionen, og forinden der altsaa havde dannet sig nogensomhelst fast Anskuelse hos dens Flertal. Som sagt, efter Sagens hele Gang er det klart, at Ministeren, der har ledet Forhandlingerne i Kommissionen, men efter at have overtaget Ministeriet ikke har deltaget i Afstemningerne, staar noget friere lige over for et saadant Lovforslag, end det maatte ellers i Reglen er Tilfældet med de Lovforslag, han lader udarbejde, endskjøndt han dog altid maa stille sig det til Opgave, naar Sagen er fremkommen i Thinget, saa at friggjøre sig for sit Arbejdes umiddelbare Tryk, for at staa aabent og frit lige over for de Forhandlinger, der fremkomme i Thinget. Desto mere maa jeg, efter at have hørt Udtalelserne her igaar, sige, at Kommissionen vistnok i det Hele har Grund til at paafjønne den Modtagelse, der er bleven dette Arbejde til Del her i Thinget. Jeg kan ikke Andet end i det Hele betragte den Modtagelse, der er bleven det til Del, som velvillig og anerkjendende; jeg undtager end ikke deraf det ærede Medlem, hvem maatte nogle vilde være tilbøielige til at undtage, nemlig det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds (Alberti). Naar man har hørt En, der staar paa et saa ultra-konserverativt Standpunkt som det, det ærede Medlem indtager i denne Sag, er det dog en stor Beroligelse for dem, der have forberedt Sagen, naar der ikke er fremkommet andre og væsentligere Indvendinger imod Lovforlaget end dem, der af ham ere blevne fremførte. Jeg skal senere komme særlig ind paa de Bemærkninger, som det ærede Medlem fremførte. Men jeg vil først henvende mig til de andre ærede Medlemmer.

Hvad de Yttringer angaar, som ere blevne fremførte af ærede Medlemmer, der — om jeg saa maa sige — staa paa det absolut velvillige Standpunkt overfor Loven, da skal jeg dog berøre nogle enkelte Bemærkninger, der af dem i en eller anden Retning ere fremførte, skjøndt det jo maa erindres, at i stor Detail kan jeg ikke gaa ved 1ste Behandling. Jeg skal da her navnlig holde mig til det ærede Medlem for Kjøbenhavn (Casse),